

Kantonales Sozialamt
Uffizi dal servetsch social chantunal
Ufficio del servizio sociale cantonale

USO Info 2024 | 02

L'Uffizi dal servetsch social chantunal infurmescha

Preziada lectura, prezià lectur

Il Grischun porscha in ambient stabil a sia populaziun. Gist en temps turbulents vala quai blier. Sco Uffizi dal servetsch social èsi nossa incumbensa da transformar il Grischun cun prestaziuns e cun projects en in lieu cun ina perspectiva per tut ils umans – independentamain da lur situaziun economica u sociala.

Nus essan adina en ina tensiun tranter schanzas empermettentas e sfidas urgentas. La cooperaziun cun ils differents acturs è decisiva per nossa lavur. En quest lieu vuless jau engraziar a mias collavuraturas ed a mes collavurats, a noss partenaris da rait sco er a la politica per la buna collavuraziun constructiva.

Salids amicabels

Susanna Gadiant, Manadra da l'Uffizi dal servetsch social dal Grischun

Survista dals temas

- Restituziun da prestaziuns d'agid social
- Custs d'agid social per Svizras e Svizzers cun ina moda da viver nomada
- Adattaziun a la chareschia dal basegn fundamental da l'agid social
- Occurrenza per las vischnancas 2025
- Project da pilot «Housing First»
- Dis d'acziun cunter violenza a chasa
- Post da cussegliaziun per l'agid a victimas: cifras autas
- Dis d'acziun per ils dretgs da las personas cun impediments 2024
- Process legislativ da la politica d'uffants e giuvenils
- Savevas Vus che ...?

**Revisiun parziala da la Lescha davart il sustegn da
persunas basegnusas (DG 546.250) – restituziun da
prestaziuns d'agid social**

L'obligaziun da restituir prestaziuns d'agid social vegn reglada da nov ed en moda unitara. Quai promova in proceder pli unitar da las vischnancas. La regulaziun s'orientescha a las Directivas da la COSAS. Ella garantescha, che las cundiziuns per retrair agid social sajan regladas cleramain e che las personas sustegnidas survegnian in rinforzament, cura ch'ellas cumenzan cun in'activitad da gudogn.

- L'agid social survegnì sto vegnir restitui mo, sche las entradas èn fitg autas u sch'i resulta in fitg grond augment da facultad (gudogn da lottaria, ierta).
- Persunas giuvnas creschidas na ston betg pli restituir l'agid social ch'ellas han retratg durant lur emprima scolaziun fin il 25. onn da vegliadetgna.

Questa nova regulaziun vegn previsiblamain messa en vigur suenter la scadenza dal termin da referendum, retroactivamain per il 1. da schaner 2025. L'art. 11 da la Lescha da sustegn vegn adattà correspondentamain. Ulteriuras explicaziuns davart la realisaziun vegnan menziunadas en las Disposiziuns executivas tar la Lescha da sustegn.

Custs d'agid social per Svizras e Svizzers cun ina moda da viver nomada

Da nov surpiglia il chantun ils eventuals custs d'agid social che resultan en connex cun ina piazza da staziunament u da transit per Svizras e Svizzers cun moda da viver nomada. Quai ha concludì il Cussegl grond en la sessiun d'atun 2024.

Eventualas prestaziuns da sustegn na duain betg esser in criteri per ina vischnanca, cura ch'ella decida, sch'ella duai construir u mantegnair ina piazza da transit u da staziunament.

Questa nova regulaziun vegn previsiblamain messa en vigur suenter la scadenza dal termin da referendum, retroactivamain per il 1. da schaner 2025. L'art. 14 da la Lescha da sustegn vegn adattà correspondentamain.

Adattaziun a la chareschia dal basegn fundamental per ils custs da viver da l'agid social material

Il Cussegl federal ha **concludì** ils 28 d'avust 2024, d'auzar las rentas da la AVS/AI per il 1. da schaner 2025 per 2,9 %. Tenor las Directivas da la COSAS vegn il basegn fundamental per ils custs da viver adattà a la chareschia en la medema dimensiun procentuala sco las prestaziuns supplementaras a la AVS/AI. Sin basa da quai ha la COSAS tramess a la CDAS ina raccomandaziun d'augmentar il basegn

fundamental en l'agid social. A chaschun da sia radunanza plenara dals 8 da november 2024 ha la CDAS decidì en chaussa.

La Regenza ha dà suatientscha a la raccomandaziun da la radunanza plenara da la CDAS ed ha revedì l'art. 3 da las Disposiziuns executivas tar la Lescha chantunala da sustegn per il 1. da schaner 2025. L'adattaziun dal basegn fundamental per ils custs da viver da l'agid social material sto vegnir resguardada a partir dal 1. da schaner 2025.

Save the date: Occurrenza per las vischnancas 2025

La segunda occurrenza per las vischnancas da l'Uffizi dal servetsch social dal Grischun ha lieu l'onn 2025. Il tema principal da l'occurrenza vegninta èn l'organisaziun e la finanziaziun da l'agid social en il chantun Grischun.

L'occurrenza sa drizza a las personas che han la responsabladad politica ed operativa per l'agid social en las vischnancas. Al lieu èn preschentas las personas responsablas dal chantun sco er las manadras ed ils manaders dals servetschs socials regionals.

L'occurrenza vegn realisada en dus lieus. Ina invitaziun detagliada a las vischnancas suonda.

- Claustra: mesemna, ils 29 da schaner 2025, da las 16.45 fin las 20.15
- Tusaun: mesemna, ils 19 da favrer 2025, da las 16.45 fin las 20.15 (cun translaziun simultana en talian)

Project da pilot «Housing First»: Spazi d'abitar per personas che dovran sustegn

Per incumbensa dal chantun ha l'uniun Oase inizià il project da pilot «Housing First». La purschida metta a disposiziun spazi d'abitar a persunas senza abitaziun e/u senza tetg e cun ina dependenza da drogas e/u cun ina malsogna psichica, e quai senza fixar cundiziuns spezialas. Las participantas ed ils participants dal project vivan independentamain ed observan las cundiziuns da locaziun usitadas. L'uniun Oase sustegna ellas ed els cun assistenza e cun cussegliaziun.

> [Project da pilot «Housing First»](#)

Dis d'acziun cunter violenza a chasa 2024

Co e nua chattan persunas ch'èn pertutgadas da violenza sustegn?

Mintgin da nus po esser pertutgà da violenza a chasa. Perquai èsi impurtant, che las purschidas d'agid e da sustegn sajan enconuschentas dapertut. Il tema central «Vias or da la violenza» duai gidar a far pli enconuschentas questas purschidas, uschia ch'ellas vegnan duvradas pli savens. Las persunas pertutgadas taschan

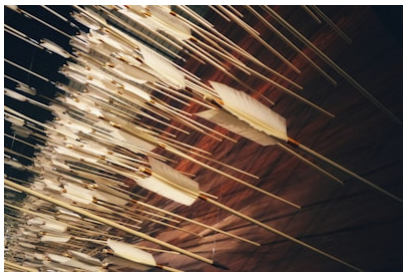
savens per tema u per vargugna. Er tgi che suppona u observa violenza a chasa sa senta bleras giadas pers. Ils Dis d'acziun porschan ina plattforma per sensibilisar e per discurrer avertamain.

Durant ils dis d'acziun han lieu numerusas occurrenzas sco concerts, films ed exposiziuns, accumpagnadas da rundas da discussiun e da stans d'infurmaziun. Complementarmain vegn realisada puspè la campagna da sensibilisaziun interchantunala «Toxic Love», per render attent a l'impurtanza d'identifitgar a temp violenza a chasa.

Data: 25 da november fin 10 da december 2024 > [Program](#)

Il Post da cussegliaziun per l'agid a victimas preschenta cifras autas

En il Grischun daventan mintga onn pliras tschient persunas victimas da violenza. Per las persunas pertutgadas pon las consequenzas per la sanadad, ma er las consequenzas finanzialas

e psychicas esser fitg engrevgiantas.

Agid survegnan las victimas da malfatgs e lur confamigliars tar il Post da cussegliazion per l'agid a victimas. L'onn 2023 èn 508 persunas s'annunziadas tar il post da cussegliazion. L'onn

2023 ha il Post da cussegliazion per l'agid a victimas cusseglia tut en tut 869 persunas. Sco malfatgs valan delicts sco violenza, smanatscha, constringiun, delicts sexuals, accidents per culpa da terzas persunas e stalking. In pèr delicts capitavan savens en il context da la violenza a chasa.

La cussegliazion è gratuita, confidenziala e sin giavisch anonima. I n'emporta betg, sch'ina denuncia penala è vegnida / vegn inoltrada u sch'il malfatg è surannà.

L'Agid a victimas sustegna l'intermediaziun d'alloschis da protecziun e d'urgenza, la cussegliazion giuridica, la psicoterapia e surpiglia en cas da basegn ils custs per prestaziuns medicinalas.

> [Agid a victimas dal Grischun](#)

> [Communicaziun a las medias: > L'Agid a victimas dal Grischun ha danovamain gi dapli cussegliazions](#)

Dis d'acziun per ils dretgs da las persunas cun impediments 2024: Pli che 50 occurrenzas multifaras en il chantun Grischun

Dals 15 da matg fin ils 15 da zercladur 2024 han gi lieu ils Dis d'acziun per ils dretgs da las persunas cun impediments. En il Grischun èn vegnidas realisadas circa 50 occurrenzas en tut las trais regiuns linguisticas. Las purschidas han

tanschì dal Di inclusiv dal sport grischun sur in concert senza barrieras cun translaziun simultana en lingua da segns fin a la Tavolata, nua ch'igl è vegnì cuschinà cuminaivlamain. Ils 10 da zercladur 2024, a chaschun da l'occurrènz da finiziun, èn ils partenaris d'acziun sa scuntrads per in barat cun commembers da la Regenza e cun deputads dal Cussegl grond en il Teater Cuira.

RTR ha rapportà da las acziuns durant l'entir mais. Las contribuziuns cun suttitels tudestgs stattan a disposiziun sin «[RTR Ensemen](#)».

> [Futur Inclusiun – Chantun Grischun](#)

Process legislativ Politica d'uffants e da giuvenils: stadi actual

POLITICA D'UFFANTS E DA GIUVENILS
EN IL CHANTUN GRISCHUN

Il program Politica d'uffants e da giuvenils en il Grischun è terminà. Pro memoria: Il program è vegnì lantschà il 2020 sco contract da

subvenziun tranter il chantun Grischun (Uffizi dal servetsch social) e la Confederaziun (Uffizi federal d'assicuranças socialas) ed è vegnì terminà la fin dal 2023. > [dapli infurmaziuns](#)

Las enconuschientschas dal program vegnan integradas en la legislaziun davart la politica d'uffants e da giuvenils en il chantun Grischun. Las lavurs respectivas han cumenzà. La consultaziun è prevista per l'onn 2026.

Il matg 2025 è planisads lavuratori participativs: En vista a la nova legislaziun survegnan giuvenils dal chantun Grischun e represchentanzas da vischnancas la pussaivladad da sviluppar lur giavischs ensemen cun il chantun.

Savevas Vus che ...

... il dumber d'uffants ch'èn vegnids tgirads en ina canorta è creschì per 30 pertschient durant ils ultims 5 onns?

	Dumber da canortas	Uffants tgirads	Uras da tgira
2019	38	2'937	1'891'818
2020	40	3'162	1'940'173
2021	41	3'337	2'056'794
2022	44	3'534	2'184'777
2023	47	3'811	2'345'555

Infurmaziuns statisticas dal sector d'assistenza, chantun Grischun 2019-2023

Maletgs cun quest label èn generads cun intelligenza artificziala. Tut ils auters maletgs èn senza licenza.